

Nr 479

Av herr **Karlsson** i Huddinge m. fl., om en differentierad progressiv konsumtionsbeskattning.

(Lika lydande med motion nr 391 i Första kammaren)

Allmänna skatteberedningen förordade utan särskild motivering att den *generella* indirekta beskattningen skulle utvidgas och ägnade ingen uppmärksamhet åt möjligheten av en *progressiv* konsumtionsbeskattning. Beredningen förordade tvärtom en minskning av det element därav som vi har i form av punktskatter på ett fåtal konsumtionsvaror. Den ytterst knapphändiga motiveringen härför var dels praktiska skäl, dels den relativt låga avkastningen av dessa skatter. De gav dock vid mitten av 60-talet ca 500 milj. kronor per år.

En generell indirekt beskattning med användande av en enhetlig skattesats är naturligtvis i och för sig enklare än en differentiering av skattesatsen, som skulle utgöra ett progressivt element. Är man emellertid angelägen om att bibehålla och öka det progressiva inslaget i vår beskattning torde det vara oundgängligt att undersöka möjligheterna att införa en viss progressivitet också i konsumtionsbeskattningen. Det är att märka att vi redan har något sådant element inte bara i vissa punktskatter utan även i utformningen av t. ex. bilbeskattningen. Delvis framstår emellertid dessa varuskatter som antikverade, och de torde endast delvis ha en progressiv effekt.

Vad som här åsyftas är att införa en progressiv beskattning av främst konsumentkapitalvaror vid sidan av den generella indirekta beskattningen. Progressiviteten skulle utformas så, att dyrare varor av angivna kategorier skulle beskattas efter högre skattesatser. Det torde härvid vara lämpligast att dra vissa värdegränser inom varje varukategori, under respektive över vilka olika skattesatser skulle gälla. En sådan progressivitet torde av praktiska skäl behöva inskränkas till branscher som saluför ett begränsat antal relativt dyra varor. Handeln med alla livsmedel, kläder i normala prisklasser och över huvud relativt billiga varutyper skulle således undantas.

Huruvida sådana progressiva konsumtionsskatter kan bakas in i nuvarande allmänna varuskatt eller i ett eventuellt mervärdeskattesystem bör undersökas av en särskild utredning. I annat fall får dessa konsumtionskatter tas ut i form av punktskatter i handeln.

Vid en generell indirekt beskattning efter enhetlig skattesats behöver

endast omsättningens storlek kontrolleras. Vid en progressiv konsumtionsbeskattning av antydd typ måste man därutöver kontrollera omsättningens fördelning på varor i angivna prisklasser. Dels kan ju tänkas att skatt debiteras kunderna i åsyftad utsträckning men inte inlevereras i sin helhet. Det förefaller dock troligare att skatt kommer att både debiteras och inlevereras i för liten utsträckning. Den enklaste metoden för skatteundandrag vore att dela upp räkningen på en dyrare vara med högre skatt på två eller flera smärre belopp. För att förhindra detta behövs också en kontroll av det omsatta sortimentet. Denna behöver dock knappast vara total utan endast stickprovsmässig. Lagstiftning om förbud att fortsätta rörelse vid skattefusk skulle sannolikt verka starkt hämmande på benägenhet härför.

Huruvida en sådan kontroll kan vara befogad måste bero av vilken avkastning progressiviteten i en konsumtionsbeskattning kan ge. Konsumtionen av de varor som här främst skulle komma i fråga, nämligen inventarier och fordon, torde ha uppgått till ett värde av ca 12 miljarder kr. 1967, vartill kommer åtminstone någon del av beklädnadsområdet (pälsar m. m.). Även om bara halva detta varuområde beskattas progressivt och även om man bara räknar med en genomsnittlig skattesats av 10 %, skulle ändå avkastningen ha blivit över 600 milj. kr. Detta är ungefär lika mycket som den beräknade avkastningen av de punktskatter som allmänna skatteberedningen ville avskaffa (exkl. energiskatt). Vid stigande inkomster och levnadsstandard skulle dessutom avkastningen av en sådan progressiv konsumtionsbeskattning öka snabbare än konsumtionen som helhet och den allmänna omsättningskatten.

Slutsatsen blir att om man vill ha ett skattesystem som i högre grad än det nuvarande verkar ekonomiskt utjämnande är det angeläget att utreda möjligheten att få till stånd någon form av progressivitet inom konsumtionsbeskattningen.

Med hänsyn till vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om att låta utreda och förelägga förslag om differentierad, progressiv konsumtionsbeskattning i enlighet med vad som ovan anförts.

Stockholm i januari 1968

Erik Karlsson (vpk)

C.-H. Hermansson (vpk)   Gunvor Ryding (vpk)   Eivor Marklund (vpk)

Sven Hector (vpk)   Gustav Lorentzon (vpk)   Axel Jansson (vpk)
